

УДК 621.326

Павловський Є. – магістрант 1 курсу, гр. ФБСМ-1, ФОФ
Житомирський державний технологічний університет

ЗАЛЕЖНІСТЬ ЧАСТКИ ПРОСТРОЧЕНОЇ КРЕДИТНОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ У КРЕДИТНОМУ ПОРТФЕЛІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ВІД МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ

Науковий керівник – к.е.н., доцент Дячек С.М.

Pavlovskiy Y.
Zhytomyr State Technological University

DEPENDENCE OF OVERDUE CREDIT DEBT IN CREDIT PORTFOLIO OF THE BANKING SYSTEM OF UKRAINE FROM THE MACROECONOMIC SITUATION

Supervisor – cand.sc.(econ.), associate professor Diachek S.

Ключові слова: проблемна кредитна заборгованість, регресійна модель.
Keywords: overdue credit debt, regression model.

Важливою проблемою банківської системи України в умовах фінансово-економічної та політичної кризи є висока частка простроченої кредитної заборгованості у сукупному кредитному портфелі, що протягом останніх 2 років зросла майже удвічі – з 13,5% наприкінці 2014 р. до 24,2% наприкінці 2016 р. До наслідків збільшення проблемної заборгованості в кредитному портфелі банківської системи належать не лише падіння рентабельності та платоспроможності, репутаційні втрати окремих банків, а й зниження фінансової стабільності та погіршення бізнес-іміджу усієї країни.

Ефективність управління проблемною кредитною заборгованістю на внутрішньобанківському рівні та її врегулювання на макроекономічному рівні суттєво залежить від визначення ключових факторів впливу на її величину, оскільки знайти ефективні способи вирішення проблеми можна, лише знаючи причини її виникнення. Питанням визначення факторів впливу на обсяги проблемних кредитів банків України присвячені праці О.С. Москвічової, Н.П. Анісімової, І.М. Вядрової та О.М. Сидоренко, С. Лобозинської та інших. Незважаючи на значний доробок науковців із зазначеної проблеми, більш детального дослідження потребує питання залежності обсягів проблемної кредитної заборгованості банківської системи України від макроекономічних показників, зокрема від валютного курсу гривні. Це пояснюється тим, що співвідношення кредитів в іноземній валюті до сукупних валових кредитів банків України за даними Національного банку України в 2007-2016 рр. коливалося в межах 35-60%.

Базуючись на даних НБУ про частку простроченої кредитної заборгованості у кредитному портфелі банківської системи України (y) та середньозважений офіційний курс гривні щодо долара США (x) протягом 2007-2016 рр., нами було побудовано наступну регресійну модель (рис. 1):

$$y = 0,0100x + 0,0442, \quad (1)$$

де y – частка простроченої кредитної заборгованості у кредитному портфелі банківської системи України, %;

x – середньозважений офіційний курс гривні щодо долара США, грн. за 100 дол. США.

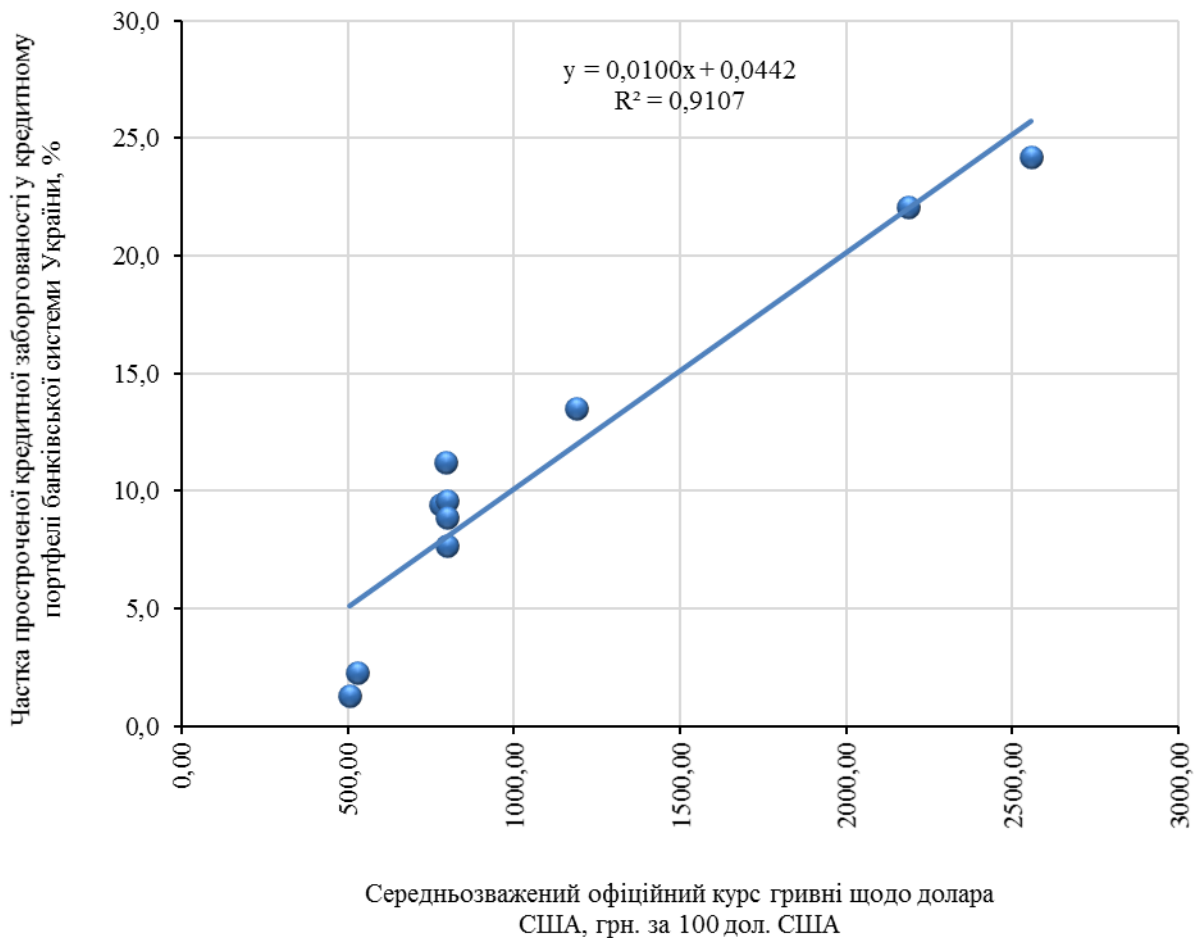

Рис. 1. Регресійна модель залежності частки простроченої кредитної заборгованості у кредитному портфелі банківської системи України від офіційного курсу гривні щодо долара США

Для визначення ступеня залежності між показниками було використано коефіцієнт кореляції (R). Його значення, відповідно до шкали Чеддока, можуть свідчити про дуже сильний ($|R| \geq 0,9$), сильний ($0,7 \leq |R| < 0,9$), помірний ($0,5 \leq |R| < 0,7$) та слабкий ($0,3 \leq |R| < 0,5$) зв'язок або ж його відсутність ($|R| < 0,3$). В нашому випадку значення коефіцієнта кореляції $R=0,9543$, тобто існує дуже сильний лінійний зв'язок між часткою простроченої кредитної заборгованості у кредитному портфелі банківської системи України та середньозваженим офіційним курсом гривні щодо долара США. Значення коефіцієнта детермінації $R^2=0,9107$ свідчить, що 91,07% коливань частки простроченої заборгованості у кредитному портфелі банківської системи України зумовлені зміною середньозваженого офіційного курсу гривні щодо долара США, а решта 8,93% – іншими, неврахованими нами факторами.

Отже, запропонована регресійна модель дозволила визначити, що зростанню частки простроченої заборгованості у кредитному портфелі банків України сильно сприяє значна девальвація гривні, яка має тривалий характер і впливає на зменшення платоспроможності позичальників. Тож зниження обсягів проблемної кредитної заборгованості банків України зусиллями самих лише банків неможливе. Необхідне оздоровлення економічної ситуації в країні в цілому, і в першу чергу – сфери валютних відносин.